NORAKSTS

Lieta Nr.116015813

S P R I E D U M S

Aizkrauklē 2013.gada 4.decembrī

Zemgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesnesis referents E.Lenšs

tiesneši R.Grandāns, V.Sprudzāns

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietu par **/pers. D/**, /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības pēc **Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk – Latvijas APK) 149.[10] panta 5.daļas 11.punkta** sakarā ar /pers. D/ apelācijas sūdzību par Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 9.septembra spriedumu un

k o n s t a t ē j a

2013.gada 8.aprīlī Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes inspektore Kristīne Saulīte sastādīja administratīvā pārkāpuma protokolu – paziņojumu Nr. 109801498, kurā norādīts, ka 2013.gada 8.aprīlī, pulksten 10.03 tika nofiksēts, ka transportlīdzeklis VW Golf, valsts reģistrācijas nr. /TL numurs/, ir novietots stāvēšanai pretī Maiznīcas ielas 6.namam, Rīgā, pārkāpjot Ceļu satiksmes noteikumu 135.11punktu, par ko paredzēta atbildība Latvijas APK 149.[10]panta 5.daļas 11.punktā. Par minēto pārkāpumu inspektore pieņēma lēmumu transportlīdzekļa vadītājam uzlikt naudas sodu Ls 30. Protokols – paziņojums nosūtīts automašīnas VW Golf, valsts reģ. Nr. /TL numurs/, īpašniekam /pers. D/ *(lietas 9.lapa).*

Ar Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieka 2013.gada 28.maija lēmumu Nr. 10/109801498/1200 Protokols – paziņojums Nr. 109801498 atstāts negrozīts, bet /pers.D/sūdzība noraidīta *(lietas 8.lapa).*

Ar **Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 9.septembra spriedumu** /pers. D/ sūdzība noraidīta un **Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes** priekšnieka 2013.gada 28.maija **lēmums atstāts negrozīts** *(lietas 20.-21.lapa).*

Par minēto tiesas spriedumu **/pers. D/ iesniedzis apelācijas sūdzību** ar lūgumu atcelt Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 9.septembra spriedumu un izbeigt lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā. Sūdzībā norādīts, ka spriedumu pārsūdz pilnā apmērā.

Pirmās instances tiesas tiesnesis spriedumā konstatēja, ka Latvijas APK 149.[10]panta 5.daļas 11.punkta sankcija neparedz mutvārdu aizrādījumu.

Minētajam tiesas secinājumam /pers. D/ nevarot piekrist, jo Latvijas APK 21.panta 2.daļas norma nosaka, ka ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu. Savukārt minētā panta 1.daļa nosaka - ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, ir tiesīga neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Līdz ar to tiesnesis, tulkojot Latvijas APK 149[10]panta 5.daļas 11.punkta normu piemērojis tikai vienu interpretācijas pamatmetodi - gramatisko, bet nav ņēmis vērā sistēmisko tiesību normu interpretācijas pamatmetodi, proti, ir noskaidro tiesību normas jēgu tikai no valodnieciskā viedokļa, bet nav noskaidrojis tās jēgu saistībā ar citām tiesību normām. Tas ir novedis pie nepareizas Latvijas APK 149.[10]panta 5.daļas 11.punkta normas interpretācijas. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka Latvijas APK 149.[10] panta 5.daļas 11.punkta norma paredz atbildību par ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu. Tāpat tiesa nav sniegusi savu vērtējumu, vai ziņas par viņa izdarīto administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums atzīstams par maznozīmīgs vai tieši pretēji.

Tiesu praksē ir nostiprināta atziņa, ka Latvijas APK 21.panta 2.daļā ir paredzēti divi priekšnoteikumi, kuriem jāpastāv, lai varētu izvērtēt personas atbrīvošanu no administratīvā atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu, par ceļu satiksmē izdarītu pārkāpumu. Pirmkārt, par pārkāpumu paredzētais naudas sods nedrīkst pārsniegt trīsdesmit latus. Otrkārt, pārkāpums nedrīkst radīt draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai. Konkrētajā gadījumā pastāv abi kritēriji, kas ļāva iestādei un arī tiesai izvērtēt pārkāpuma atbilstību maznozīmīga pārkāpuma pazīmēm, jo paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un no iestādes iesniegtajiem materiāliem, fiksējot viņa izdarīto pārkāpumu procesuāli (protokola un fotogrāfijām), nav konstatējams, ka viņa izdarītais pārkāpums būtu radījis faktiskus draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, (sal. Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 26.maija sprieduma lielā Nr., A42925309 10.1.apakšpunkts, stājies spēkā 16.06.2011.). Līdz ar to secināms, ka pastāv Latvijas APK 21.panta 2.daļā paredzētie priekšnoteikumi, lai tiesnesim būtu pamats vērtēt pārkāpuma nozīmīgumu.

Pirmās instances tiesas tiesnesis spriedumā norādījis, ka viņa atsauksme uz neuzmanību ir nepamatota, atzīmējot, ka pamatā visi ceļu satiksmes negadījumi notiek transportlīdzekļu un citu ceļu satiksmes dalībnieku neuzmanības dēļ.

Šāds tiesneša norādītais liek secināt, ka tiesnesis atzīst, ka viņš izdarījis administratīvo pārkāpumu aiz neuzmanības, bet neatzīst neuzmanību par attaisnojošu.

Tiesu praksē norādīts, ka, konstatējot arī pārkāpuma izdarīšanu aiz neuzmanības, izvēloties ietekmēšanas līdzekli, nav tik būtiski personu sodīt. Iepriekš minētais nozīmē, ka viņš pieļāvis neuzmanību, nepārliecinoties par ceļa zīmju darbību konkrētajā vietā un laikā. Līdz ar to būtu secināms, ka ir pietiekami, lai pārkāpumu atzītu par maznozīmīgu (sal. Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 14.decembra sprieduma lietā Nr. 142238112 9.punkts, stājies spēkā 12.01.2013.).

Pirmās instances tiesas tiesnesis spriedumā norādījis, ka viņa automašīna bija personīgā, bet ne zemessardzes speciālais transportlīdzeklis.

Ņemot vēra tiesu praksē izteiktās atziņas, /pers. D/ norāda, ka konkrētajā vietā bija novietoti vairāki citi transportlīdzekļi, kas nebija zemessardzes speciālie transportlīdzekļi, kas radīja iespaidu, ka transportlīdzekļa novietošana stāvēšanai šajā vietā ir atļauta zemessardzes štāba apmeklētājiem. Lai arī tas, ka citas personas, iespējams, arī ir izdarījušas administratīvo pārkāpumu, pats par sevi nav pamats, lai viņu atbrīvotu no administratīvās atbildības, tomēr šis apstāklis ir būtisks, jo tas apstiprina viņa teikto, ka konkrētajā situācijā bija iespējams kļūdīties, novērtējot to, vai attiecīgajā vietā transportlīdzekļu stāvēšana ir atļauta. Līdz ar to secināms, ka viņš šo pārkāpumu neizdarīja tīši. (sal. Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 26.maija sprieduma lietā Nr. A42925309 10.2.apakšpunkts, stājies spēkā 16.06.2011.) *(lietas 24.lapa).*

Izskatot sūdzību rakstveida procesā, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, apsvērusi apelācijas sūdzībā minētos motīvus, Zemgales apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums ir tiesisks un pamatots, tāpēc atstājams negrozīts, bet /pers. D/ apelācijas sūdzība noraidāma.

Zemgales apgabaltiesa nekonstatē pirmās instances tiesas pieļautus pārkāpumus administratīvās lietas izskatīšanā, kas varētu būt par pamatu pārsūdzētā sprieduma atcelšanai vai grozīšanai.

Apelācijas instances tiesa, izvērtējot Jēkabpils rajona tiesas sprieduma motivāciju, atzīst, ka pirmās instances tiesa pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, un pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pietiekams. Apelācijas instances tiesa saskaņā ar Latvijas APK 289.^{13}panta 3.daļupievienojas Jēkabpils rajona tiesas sprieduma motivācijai un uzskata, ka šajā nolēmumā turpmāk nav nepieciešams atkārtot visus pirmās instances tiesas spriedumā minētos argumentus un atzinumus.

Latvijas APK 21.panta nosaukums ir„**Iespēja** atbrīvot no administratīvās atbildības maznozīmīga pārkāpuma gadījumā".

Panta pirmā daļa noteic, ka, ja ziņas par administratīvo pārkāpumu ir pietiekamas, lai konstatētu, ka izdarītais pārkāpums ir maznozīmīgs, institūcija (amatpersona), kurai piekritīga lietas izskatīšana, **ir tiesīga** neuzsākt administratīvā pārkāpuma lietvedību vai izbeigt uzsākto lietvedību un atbrīvot personu no administratīvās atbildības, aprobežojoties ar mutvārdu aizrādījumu.

Panta otrā daļa noteic, ka ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz trīsdesmit latus un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, **var atzīt par maznozīmīgu.**

Apelācijas sūdzībā ietvertie pārspriedumi tiesību normu interpretācijas jautājumos, un secinājums, ka konkrētajā gadījumā iestāde un tiesa rīkojās nepareizi, izvairoties no Latvijas APK 21.panta 1.daļas tiesību normas piemērošanas iespējamības un nevērtējot pārkāpuma atbilstību tai, ir bez pamata. Ne no panta teksta, ne tā jēgas neizriet, ka Latvijas APK 21.panta noteikumi ir piemērojami katrā gadījumā un obligāti. Ne iestādei, ne tiesai nav jāpamato, kādēļ tā konkrētā lietā nepiemēro Latvijas APK 21.panta normas. Jāpamato ir to piemērošana.

Par administratīvo pārkāpumu atzīstama prettiesiska, vainojama (ar nodomu vai aiz neuzmanības izdarīta) darbība vai bezdarbība, kura apdraud valsts vai sabiedrisko kārtību, īpašumu, pilsoņu tiesības un brīvības vai noteikto pārvaldes kārtību un par kuru likumā paredzēta administratīvā atbildība, kā tas noteikts Latvijas APK 9.panta 1.daļā, un pilnvarotās iestādes un amatpersonas administratīvās ietekmēšanas līdzekļus piemēro savas kompetences ietvaros, stingrā saskaņā ar likumu, kā tas noteikts Latvijas APK 7.panta 3.daļā.

Likumdevēja rīcība, Latvijas APK 21.panta normās iestrādājot iespēju kādu pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu, nekādā ziņā nenozīmē, ka šāda rīcība ir obligāti apsverama visos gadījumos, kad izlemjams jautājums par pārkāpēja sodīšanu. Ja arī tas darīts kādā citā

sūdzības iesniedzēja minētā administratīvā pārkāpuma lietā, tas nekādā veidā nav saistoši attiecināms uz konkrētās administratīvā pārkāpuma lietas izlemšanu. Ja tiktu pieņemta šāda sūdzības iesniedzēja piedāvātā Latvijas APK 21.panta tulkošana, tad neizbēgami veidotos situācija, kurā, pamatojoties uz vienlīdzības principu, visos gadījumos, kas pēc formālām pazīmēm iekļaujas Latvijas APK 21.pantā noteikto kritēriju robežās, pārkāpumi būtu atzīstami par maznozīmīgiem. Nākamais solis šajā virzienā varētu būt vienāda soda noteikšana līdzīgu pārkāpumu izdarījušām personām. Šāda pieeja Latvijas APK normu piemērošanu novestu *ad absurdum*, kas nekādā gadījumā nav ne likumdevēja mērķis, ne tiesu praksē par labu atzīstams rezultāts.

Apgabaltiesa norāda arī uz to, ka, veidojot Latvijas APK 21.panta struktūru, likumdevējs panta otrajā daļā ir sašaurinājis panta pirmās daļas piemērošanas iespēju gadījumos, kad administratīvie pārkāpumi izdarīti ceļu satiksmē. Nevienā citā jomā šādi ierobežojumi nav noteikti.

Sūdzības iesniedzējs selektīvi atsaucies uz Administratīvās rajona tiesas 2012.gada 14.decembra spriedumu lietā Nr. 142238112. Apelācijas instances tiesa norāda, ka minētajā spriedumā ir atrodamas arī šādas atziņas:

- prasība ievērot ar ceļa zīmēm ieviesto satiksmes režīmu pašos pamatots ir vērsta uz satiksmes dalībnieku drošību. Tādējādi, ja atbilstoši ceļa zīmei transportlīdzekļiem ir aizliegts stāvēt kādā noteiktajā ceļa teritorijā, iemesls tam ir satiksmes dalībnieku drošības apsvērumi. Ņemot vērā, ka ar ceļa zīmi noteiktais ceļu satiksmes režīms ir pamatots ar drošības apsvērumiem, šo režīmu neievērojot, apdraudējums citiem satiksmes dalībniekiem rodas automātiski;

- transportlīdzekļa vadītāja kā satiksmes dalībnieka pienākums ir pārliecināties par ceļa zīmju darbību konkrētajā vietā pirms transportlīdzekļa novietošanai stāvēšanai.

Savukārt Administratīvās rajona tiesas 2011.gada 26.maija spriedums lielā Nr. A42925309 attiecas uz citādiem faktiskajiem apstākļiem, kurus nav pamata salīdzināt ar šajā lietā konstatētajiem.

Apelācijas instances tiesā netika konstatēti tādi jauni apstākļi, kas liktu apšaubīt Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieka lēmumā izdarītos secinājumus par /pers. D/ vainīgumu, tāpēc pirmās instances tiesa pamatoti atstāja negrozītu 2013.gada 28.maija Rīgas pašvaldības policijas Ceļu policijas pārvaldes priekšnieka lēmumu Nr.10/109801498/1200.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi, ka par Latvijas APK 149.^{10}panta 5.daļas 11.punktā paredzēto pārkāpumu likumā paredzēts konstants naudas sods Ls 30 apmērā un nav pamata šādu pārkāpumu atzīt par maznozīmīgu un atbrīvot pārkāpēju no administratīvās atbildības.

Daļā par apelācijas sūdzībā norādīto, ka pārkāpums izdarīts aiz neuzmanības, pārkāpējam kļūdaini uzskatot, ka stāvēšana konkrētajā vietā viņam ir atļauta, apgabaltiesa konstatē, ka lietā atrodas fotogrāfijas, kurās fiksēts transportlīdzeklis pārkāpuma konstatēšanas brīdī. *(lietas 10.lapa)* Uz automašīnas VW Golf ar reģistrācijas numuru /reģ.Nr./ priekšējā paneļa demonstratīvi un skaidri redzami novietota Latvijas Republikas Prokuratūras atļauja Nr.018, kas izsniegta konkrētajai automašīnai stāvēšanai prokuratūras autostāvvietā /adrese/. Tas apgabaltiesas ieskatā liecina par pārkāpēja apzinātu rīcību, izdarot administratīvo pārkāpumu, par kuru viņš sodīts. Turklāt ar šādas konkrētajā situācijā nederīgas atļaujas demonstrēšanu, pārkāpējs acīm redzami mēģinājis minimizēt viņa sodīšanas iespēju.

Šajā sakarā apgabaltiesa, ievērojot lietvedības uzdevumus administratīvo pārkāpumu lietās, kas saskaņā ar Latvijas APK 237.panta noteikumiem ir šādi: savlaicīgi, vispusīgi, pilnīgi un objektīvi noskaidrot katras lietas apstākļus, izlemt to stingrā saskaņā ar likumu, nodrošināt pieņemtā lēmuma izpildi, kā arī noskaidrot cēloņus un apstākļus, kas veicina administratīvo pārkāpumu izdarīšanu, novērst pārkāpumus, audzināt pilsoņus likumu ievērošanas garā un nostiprināt likumību, uzskata par nepieciešamu pieņemt blakus lēmumu, lai kompetenta institūcija izvērtētu LR Prokuratūras speciālās atļaujas izsniegšanas un izmantošanas atbilstību noteiktajai kārtībai.

Ievērojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 9.septembra spriedums ir atstājams negrozīts, bet /pers. D/ apelācijas sūdzība noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas APK 289.^{22} pantu, Zemgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Atstāt negrozītu Jēkabpils rajona tiesas 2013.gada 9.septembra spriedumu, bet /pers. D/ apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis referents (paraksts) E.Lenšs

Tiesneši (paraksts) R.Grandāns

(paraksts) V.Sprudzāns

NORAKSTS PAREIZS

Tiesnesis E.Lenšs

Aizkrauklē 05.12.2013.